

Q. SEPTIMII FLOREN

TIS TERTULLIANI, DE
PŒNITENTIA, LIBER.

PŒNITENTIAM, hoc genus hominū, quod *Pœnitentia.*
& ipsi retro fuimus, cæci, sine domini lumine, natu-
ratenus norunt passionem animi quandam esse,
quæ ueniat de offensa sententiæ peioris. Cæterum *Fortè* prioris.*
à ratione eius tantum absunt, quantum ab ipso ra-
tiōis autore: quippe res dei ratio. Quia deus omnium
conditor, nihil nō ratione prouidit, disposuit, ordi-
nauit: nihil nō ratiōe tractari intelligiç uoluit. Igi-
tur ignorantes quiç deum, rem quoç eius ignorent, necesse est: quia nul-
lus omnino thesaurus extraneis patet. Itaq; uniuersam uitæ conuersationē
sine gubernaculo rationis transfretantes, imminentem seculo procellam ui-
tare nō norunt. Quàm autem in pœnitentiæ actu irrationabiliter diuersen-
tur, uel uno isto satis erit expedire, cum illam etiam in bonis factis suis adhi-
bent. Pœnitentia fidei, amoris, simplicitatis, patientiæ, misericordiæ, pro ut qd
in gratiam cecidit. Semetipsos execrantur, quia benefecerint, eamç maxi-
me patientiæ speciem quæ optimis operibus irrogatur, in corde figunt, me-
minisse curantes ne quid boni rursus præstent. Contra patientiæ malum le-
uius incubant. Deniq; facilius per eandem delinquant, quàm per eandē re-
cte faciunt. Quod si dei ac per hoc rationis quoç compotes agerent, meri-
ta primo pœnitentiæ expenderent, nec unquam eam ad augmentū puerisæ
emendatiōis adhiberent, modū deniq; pœnitēdi tēparent, quia & delinquē-
di tenerent timentes dominū scilicet. Sed ubi metus nullus, emendatio pro-
inde nulla. Vbi emendatio nulla, pœnitentia necessario uana: quia caret fru-
ctu suo cui eam deus seuit, id est, hominis salutem. Nam deus post tot ac tā-
ta delicta humanæ temeritatis à principe generis Adam auspicata, post cō-
demnatū hominē cum seculi dote, post eiectū paradiso, mortiq; subiectū,
cum rursus ad suam misericordiam maturauisset, iā inde in semetipso pœ-
nitentiam dedicauit, rescissa sententia irarum pristinarum ignoscere pactus
operi & imagini suæ. Itaq; & populum sibi cōgregauit, & multis bonitatis
suæ largitionibus fouit, & ingratissimū totiens expertus, ad pœnitentiam
semper hortatus est: & prophetando uniuersorum prophetarū emisit ora,
mox gratiam pollicitus, quam in extremitatibus temporum per spiritū suū
uniuerso orbi illuminaturus esset, præire intinctionem pœnitentiæ iussit, si *Intinctionem uocat*
quos per gratiam uocaret ad promissionem semini Abraham destinātā, *baptismū. Idē facit*
per pœnitentiæ subsignationem anteponeret. Non tacet Iohannes, pœnitē- *Cyprianus, emulus*
tiam in morte dicens: iam enim salus nationibus appropinquabit, dominus *Tertulliani.*

○ 1 scilicet